

Asia: VN/1014/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kielitutkintoja koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt oikeuskanslerin lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle kielitutkintoja koskevan lainsäädännön muuttamisesta. Lausuntonani totean seuraavaa.

Esityksellä ehdotetaan muutettavaksi yleisistä kielitutkinnoista annettua lakia ja julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annettua lakia. Esityksellä mahdollistettaisiin yleisten kielitutkintojen suorittaminen osakokeina. Esityksessä ehdotetaan nykyisen valtionhallinnon kielitutkintojärjestelmän lakkauttamista ja sulauttamista osaksi yleisiä kielitutkintoja. Esitys sisältäisi myös muita tutkintoprosessiin liittyviä muutosehdotuksia. Esityksessä päivitetäisiin kielitutkintorekistereitä koskevat säännökset.

Esityksessä tulisi perustella, miksi arvioijarekisterin (8 §) ja yleisten kielitutkintojen tutkintorekisterin (10 §) kohdalla käsittelyperuste olisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan alakohta c eikä alakohta e. Lisäksi tulisi perustella kyseisen käsittelyperusteen suhdetta tietosuoja-asetuksen 21 artiklaan (vastustamisoikeus). On huomattava, että käsittelyperusteen ollessa 6 artiklan 1 kohdan alakohta c rekisteröidyllä ei ole käytössään 21 artiklan mukaista

vastustamisoikeutta.

Esityksen perustelut eivät täysin vakuuta siitä, miksi ehdotettuun lakiin ei sisällytettäisi yksityiskohtaista sääntelyä arvioijarekisterin tiedoista, kun taas yleisten kielitutkintojen tutkintorekisterin tietojen osalta sisällytettäisiin yksityiskohtaista sääntelyä. Perusteluja tulisi tältä osin täydentää, jotta niiden pohjalta olisi mahdollista arvioida perusoikeusrajoitusten hyväksyttävyyttä sekä ehdotuksen tietosuoja-asetuksen mukaisuutta.

Esityksen 10 a §:n 2 momentin mukaan 10 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin sisältyviä tietoja voidaan luovuttaa viranomaiselle viranomaisen lakiin tai laissa säädettyyn tehtävään perustuvan tiedonsaantioikeuden nojalla. Vastaava säännös sisältyy lakiin valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä kyseisessä laissa säänneltyjen rekistereiden osalta.

Ehdotettua tietojen luovuttamista koskevaa sääntelyä tulisi käsitellä hallituksen esityksen suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys -kappaleessa. Tarkastelussa tulisi huomioida perustuslakivaliokunnan asiaa koskevat kannanotot (ks. esim PeVL 11/2024 vp sekä PeVL 34/2024 vp). Esityksestä tulisi myös selkeästi käydä ilmi, onko tarkoitus säätää myös salassa pidettävien tietojen luovutuksesta. Myös suostumuksen merkitystä tietojen luovutukseen olisi perusteluissa kuvattava tarkemmin.

Ehdotettuun 10 §:ään sisältyvien tietojen säilytysaikojen osalta tulisi kuvata tietojen arkistointiin liittyviä lainsäädännöllisiä ja teknisiä näkökohtia.

Oikeuskanslerinviraston esittelijä toimittaa lisäksi teknisluonteisia huomioita sähköpostitse asian valmistelijalle.

Apulaisoikeuskansleri Mikko Puumalainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri Paula Laine-Nordström

Laine-Nordström Paula
Oikeuskanslerinvirasto - apulaisoikeuskansleri